

کوچ زنان از حاشیه به متن سیاست

انتصاب قابل توجه زنان در دولت چهاردهم در چه بستر فرهنگی و اجتماعی محقق شده است و چه پیامدهایی به دنبال خواهد داشت

پذیری اجتماعی شان را به رخ کشیدند. این همه در حالی است که تجربه‌های جهانی نشان داده است که حضور زنان در عرصه‌های مختلف نه تنها به توسعه کشور کمک می‌کند، بلکه باعث ارتقای سلامت اداری و کاهش فساد می‌شود. با این همه حضور زنان در مناصب مدیریتی، تحقق عدالت جنسیتی به معنای کنار زدن سقف‌های شیشه‌ای و کنار زدن موانع و حل چالش‌های پیش رو نیازمند اراده‌ای دو چندان بود. اراده‌ای که سخنان مسعود پزشکیان در مقطع رقابت‌های انتخابات ریاست جمهوری دوره چهاردهم و پس از پیروزی او در انتخاب در فرآیندی که برای انتخاب وزرا و معاونین طرح‌ریزی شد هویدا بود. زنان نه تنها در شورای راهبردی و کمیته‌هایی ذیل این شورا برای شناسایی و انتخاب نخبگان سیاسی سهم داشتند که خود در زمره فهرست منتخبان بودند. نتیجه در وهله اول انتخاب چهار زن برای عضویت در کابینه چهاردهم بود. انتخاب‌هایی که معیار اصلی شان نه جنسیت که شایستگی بود.

مهراوه خوارزمی
روزنامه‌نگار

آنچه در قالب رویکرد دولت مبتنی بر اعتماد به توانمندی زنان و اعتقاد به تأثیرگذاری شان در روند توسعه به همه نهادهای زیرمجموعه دولت تسری یافت سبب شد که روند انتصاب مدیران زن در سطوح مختلف ادامه یابد. با همه آنچه گفته شد زنان ایرانی در طبقات مختلف اجتماعی و در گستره فرهنگی شهرها و استان‌های مختلف همچنان برای بروز و ظهور توانمندی‌های خود با چالش‌های متفاوتی مواجه‌اند.

عدالت جنسیتی، تغییر نگاه‌های جنسیتی متصلب، رفع محدودیت‌های فرهنگی اجتماعی و تصویب قوانین حمایت‌کننده از زنان مؤلفه‌هایی نیستند که به صرف تغییر کارگزاران یک دولت به ناگهان تحقق پیدا کنند. کما اینکه همچنان طرح‌ها و لوایح حمایت‌کننده در پیچ و خم راه تقنین متوقف می‌مانند و در مقابل گاه قوانینی به تصویب می‌رسند که با خواست اکثریت زنان جامعه فاصله دارند. همچنان که نهادهای زیر مجموعه دولت نیز هنوز برای رسیدن به هدف و افق تعریف شده شعارها و وعده‌هایی که در حوزه زنان داده شده است راه زیادی در پیش دارند.

با این حال راهی که با تأسیس اولین مدارس دخترانه توسط زنان پیشرو همچون بی‌بی فاطمه استرآبادی در اواخر دوره قاجار آغاز شد و در سال‌های پس از انقلاب اسلامی از قبیل فراهم کردن زمینه‌های فرهنگی اجتماعی لازم به جایی رسیده است که بیش از ۶۲ درصد جمعیت دانشجویان کشور را دختران به خود اختصاص دهند؛ راهی است که در این ارتفاع متوقف نخواهد ماند.

«هدف کلان و بلندمدت دولت من رفع موانع فراروی زنان برای مشارکت فعال در تمامی عرصه‌های توسعه کشور است. زمان آن گذشته که به بهانه پیش شرط توانمندسازی زنان را از سطوح تصمیم‌گیری حذف کنیم. هدف من افزایش سهم زنان در مناصب مدیریتی کشور براساس شایسته سالاری و عدالت است.» این چکیده اعتقادات و اهدافی بود که مسعود پزشکیان در جریان انتخابات ریاست جمهوری برزبان آورد. جملاتی که از حیث لحن و همخوانی با دیگر مواضع او نشان می‌داد دولت چهاردهم می‌تواند نقطه عطفی در تاریخ تلاش‌های صد و چهل ساله زنان ایران برای استیفا و ایفای نقش اجتماعی شان باشد. زنانی که میراث دار مبارزات مادر بزرگ‌های مشروطه‌خواه و مادران انقلابی‌شان‌اند و در سه دهه اخیر بیش از هر زمان دیگری با بدست آوردن مدال‌های ارزشمند المپیادهای علمی و مسابقات ورزشی، افزایش سهم شان از جمعیت دانشگاهی و دارای تحصیلات تکمیلی و بروز توانمندی‌های مدیریتی مثال‌زدنی‌شان در کارآفرینی و اقتصاد نشان دادند تا چه حد شایسته

ارتقای جایگاه اجتماعی - سیاسی شان هستند. شایستگی که سبب شده است مطالبات زنان در حوزه‌های مختلف از حاشیه به متن بیاید و به یکی از موضوعات اصلی و موتورهای محرکه تحولات سیاسی اجتماعی سال‌های اخیر تبدیل شود. در سمت مقابل، تمایل و تلاش برای پاسخ گفتن به خواسته‌های زنان و شایستگی‌های آنها سبب شد در سال‌های پس از پیروزی انقلاب اسلامی علاوه بر زنانی که در ادوار مختلف مجلس بر کرسی نمایندگی نشستند، چند مسئولیت هم در هیأت‌های دولت به زنان سپرده شود. با این حال افزایش معنادار حضور زنان در هیأت دولت و سهم بیشترشان از مناصب مدیریتی عالی در عرصه‌های مختلف اتفاقی بود که با روی کار آمدن دولت چهاردهم تغییری معنادار پیدا کرد. عدالت جنسیتی و استفاده از توانمندی زنان در مدیریت کشور دو روی یک سکه بود که در این دوره ضرب می‌شد و می‌توانست بازی برده-بردی را میان زنان و دولت شکل دهد.

تا پیش از این و آنچنان که اشاره شد، زنان ایرانی با وجود همه محدودیت‌ها توانستند حضور پررنگی در رشته‌های مختلف ورزشی داشته باشند و حتی در مسابقات بین‌المللی به نحو چشمگیری مدال‌آوری کنند. آنها همچنین با وجود تحریم‌های اقتصادی در قامت کارآفرین و با ایجاد کسب‌وکارهای کوچک و بزرگ، توان خود را در خدمت کمک به اقتصاد کشور و مقابله با تحریم‌ها قرار دادند. زنان ایران زمین همچنین با تأسیس نهادهای مدنی از جمله در حوزه آموزش و سلامت سطح بالای مسئولیت

